

Nagy Marietta

A MAGYAR SZÉPIRODALMI MŰVEK FORDÍTÁSAI ÉS FOGADTATÁSUK TÖRÖKORSZÁGBAN 2.

Cikkünk első részében¹ áttekintettük, milyen magyar szépirodalmi alkotások jelentek meg török fordításban a múlt században, kiemelve azt a hatalmas vállalkozást, melynek keretében a török Nemzeti Oktatási Minisztérium a negyvenes évektől kezdve több mint húsz, zömmel klasszikus és részint a török történelemhez, történelmi hagyományokhoz témájában kapcsolódó magyar mű kiadását tette lehetővé. Ez a vállalkozás azonban főleg anyagi okokból a hatvanas évek elejére kifulladt, és bár az ezt követő évtizedekben is felbukkantak magyar szépirodalmi művek fordításai Törökországban, ezek főleg magánkiadók gondozásában jelentek meg, általában valamely más nyelvről átültetve törökre.

Míg a múlt században voltak olyan évtizedek, amikor mindössze két-három magyar alkotás jelent meg törökül, a magyar szépirodalmi művek török nyelvű kiadásainak száma az ezredfordulót követően növekedni kezdett. Ebben a pozitív változásban a múlt század végi nemzetközi politikai változásokon túl – melyek az addig két ellentétes politikai tömbhöz tartozó ország egymás felé nyitását lehetővé tették – bizonyára szerepet játszottak a kortárs magyar írók nemzetközi sikerei is. Így Kertész Imre 2002-es irodalmi Nobel-díja – bár ahogy láthattuk, a *Sorstalanság* már 1999-ben megjelent törökül – vagy Krasznahorkai László 2015-ös Nemzetközi Man Booker-díja – akinek szintén két regénye is megjelent Törökországban a díj elnyerése előtt – vagy akár a Kristóf Ágota *A nagy füzetéből* készült azonos című film nemzetközi sikere. A fellendülésben nem kis része lehet annak, hogy Magyarország 2011 óta részt vesz az Isztambuli Nemzetközi Könyvvásáron, amelyen jelen van Törökország minden jelentős kiadója, és amelynek 2016-ban Magyarország volt a díszvendége. A magyar irodalmi művek megismertetése érdekében sokat tesz a 2015-ben újonnan megnyílt és a Balassi Intézet által működtetett Isztambuli Magyar Kulturális Központ is, amely sok egyéb program mellett könyvbemutatókat szervez

1 Nagy Marietta, *A magyar szépirodalmi művek fordításai és fogadtatásuk Törökországban I.*, Szépirodalmi Figyelő 2019/1., 86–93.

és könyvkiadásokat is támogat. A Balassi Intézet és a Yeni Insan Kiadó együttműködésének köszönhetően 2018-ban számos magyar mű került – megújult nyelven – ismét kiadásra az évtizedekkel ezelőtt útjára bocsátott Magyar Klasszikusok sorozatból, így a török olvasók újra felfedezhetik maguknak a klasszikus magyar irodalmat török fordításban. Szintén itt kell említést tennünk a 2012-ben indult Publishing Hungary programról,² amelynek célja a magyar irodalom nemzetközi népszerűsítése és idegen nyelveken való megjelentetése.

Miután Kertész Imre elnyerte a Nobel-díjat, a Can Yayınları, amely az 1999-es *Sorstalanságot* is jegyezte, hozzálátott a Kertész Imre-életmű kiadásához. Eddig a szerző hat regényét jelentették meg. A *Sorstalanság* után a *Kaddis a meg nem született gyermekért* címűt,³ ezt követte *A kudarc*,⁴ a *Felszámolás*,⁵ a *K Dosszié*⁶ és a *Detektívtörténet*.⁷ Sajnos, hasonlóan a *Sorstalansághoz*, ezek egy részét is német nyelvből fordították. Kertész könyveinek kedvező fogadtatását mutatja, hogy a *Sorstalanság* és *A kudarc* a negyedik kiadásánál tart, a *Felszámolás* a másodiknál.

Továbbra is rendkívül népszerűek Szabó Magda könyvei. Míg a múlt században az író nő regényei közül csak *Az őz* volt elérhető török nyelven, az elmúlt években *Az őz* új fordítású kiadása mellett Szabó Magda más művei is megjelentek törökül a Yapı Kredi kiadó gondozásában, így *Az ajtó*⁸ és a *Katalin utca*,⁹ melyek jelenleg a negyedik kiadásukat érik, továbbá az *Iza balladája*,¹⁰ ez utóbbit franciából ültették át törökre.

Az új évezredben ismerős szerzők újabb könyveivel és eddig számukra ismeretlen magyar szerzőkkel találkozhatott a török közönség. Ekkor jelentek meg először Márai Sándor regényei nagy sikert aratva. 2003-ban adták ki először a *Gyertyák csonkig égnek*et,¹¹ ezt követte a *Vendégjáték Bolzanóban*,¹² az *Eszter hagyatéka*¹³ (sajnos mindhárom regényt németből fordították, bár utóbb az *Eszter hagyatékát* magyarból is átül-

2 A programmal kapcsolatban lásd: hvg.hu/kultura/20120223_publishing_hungary_nka.

3 Imre KERTÉSZ, *Doğmayacak Çocuk İçin Dua*, ford. Ayşe SELEN, Can, İstanbul, 2002.

4 Imre KERTÉSZ, *Fiyasko*, ford. Ersel KAYAOĞLU, Can, İstanbul, 2005.

5 Imre KERTÉSZ, *Tasfiye*, ford. Ersel KAYAOĞLU, Can, İstanbul, 2006.

6 Imre KERTÉSZ, *Dosya K*, ford. Gün BENDERLI, Can, İstanbul, 2010.

7 Imre KERTÉSZ, *Polise bir Öykü*, ford. Ersel KAYAOĞLU, Can, İstanbul, 2012.

8 Magda SZABÓ, *Kapı*, ford. Hilmi ORTAÇ, Yapı Kredi, İstanbul, 2007.

9 Magda SZABÓ, *Katalin Sokağı*, ford. Tarık DEMIRKAN, Yapı Kredi, İstanbul, 2009.

10 Magda SZABÓ, *Iza'nın Şarkısı*, ford. Hakan TANSEL, Kanat kitabı, İstanbul, 2008.

11 Sándor MÁRAI, *Yürek Yangını*, ford. Özgür POZAN, Gendaş, İstanbul, 2003.

12 Sándor MÁRAI, *Parma Kontesi*, ford. Özgür POZAN, Gendaş, İstanbul, 2004.

13 Sándor MÁRAI, *Ester'in Mirası*, ford. Özgür POZAN, Gendaş, İstanbul, 2003.

tették törökre¹⁴), az *Egy polgár vallomása*¹⁵ és a *Válás Budán*.¹⁶ Megjelentek Örkény *Egyperces novellái*¹⁷ (jelenleg a negyedik kiadásnál tart), Kosztolányitól az *Esti Kornélt*,¹⁸ valamint Szerb Antaltól *A Pendragon legendát*¹⁹ és az *Utazás és Holdvilág*,²⁰ Kaffka Margittól a *Színék és évek*,²¹ Krúdy Gyulától pedig a *Napraforgót*²² és a *Szindbád utazásait*.²³ 2016-ban jelent meg Karinthy Frigyesről *Az utazás a koponyám körül*.²⁴

Külön is ki kell emelnünk *A Pál utcai fiúk* új fordítását,²⁵ amely 2009-ben jelent meg a Budapesten élő Tarik Demirkan kitűnő tolmácsolásában. A regény sikerét mi sem jelzi jobban, mint hogy 2019 januárjában már 42. alkalommal nyomták újra ezt a fordítást. *A Pál utcai fiúk* feltehetően a legolvasottabb magyar regény Törökországban, és ma már hangoskönyv formájában is elérhető. Először 1944-ben jelent meg, különböző változatai azóta több kiadó gondozásában is napvilágot láttak. Jelenleg 27-féle kiadása létezik, de Metin Celal megjegyzi,²⁶ hogy a 2009-es fordítás az, amely valóban magyar nyelvről készült, és amely kapcsán a kiadó rendelkezik is a kiadási jogokkal. Dursun Ayan említett bibliográfiájában mind a 27 kiadás adatait közli. Ő is hangsúlyozza, hogy a nem csak Törökországban, hanem világszerte rendkívül népszerű regény 2009-es, Tarik Demirkan-féle fordítását megelőző kiadások jó része rövidített verzió volt, és a kiadók nem rendelkeztek a mű kiadásának jogaival.²⁷ *A Pál utcai fiúk* új fordítása jelenleg a 77. a Kitapyurdu, az egyik legnagyobb török online könyvesbolt heti általános bestsellerlistáján,²⁸ amelyen a világirodalom és a török irodalom klaszszikusai és kortárs művei egyaránt szerepelnek, a gyermek- és ifjúsági

14 Sándor MÁRAI, *Ester' in Mirası*, ford. Hilmi ORTAÇ, Yapı Kredi, İstanbul, 2009.

15 Sándor MÁRAI, *Bir Burjuvanın İtirafı*, ford. Hilmi ORTAÇ – Sevgi CAN YAĞCI, Gendaş, İstanbul, 2010.

16 Sándor MÁRAI, *Buda'da bir Boşanma*, ford. Tarik DEMIRKAN, Yapı Kredi, İstanbul, 2011.

17 István ÖRKÉNY, *Bir Dakikalık Öyküler*, ford. Sevgi CANAYSEVENER, Sel, İstanbul, 2004.

18 Dezső KOSZTOLÁNYI, *Gecekuşu Kornelius*, ford. Vural YILDIRIM, Pinhan, İstanbul, 2012.

19 Antal SZERB, *Pendragon Söylencesi*, ford. Vural YILDIRIM, Elips Kitap, Ankara, 2012.

20 Antal SZERB, *Yolcu ve Ayışığı*, ford. Vural YILDIRIM, Aylak Adam, İstanbul, 2015.

21 Margit KAFFKA, *Renkler ve Yillar*, ford. Vural YILDIRIM, Aylak Adam, İstanbul, 2015.

22 Gyula KRÚDY, *Günebakan*, ford. Sevgi DEMİR, Aylak Adam, İstanbul, 2013.

23 Gyula KRÚDY, *Simbad'ın Gece Yolculukları*, ford. Saniye ÇIKRIKÇI, Aylak Adam, İstanbul, 2015.

24 Frigyes KARINTHY, *Kafatasımın Etrafında Yolculuk*, ford. Vural YILDIRIM, Fabula, 2016.

25 Ferenc MOLNÁR, *Pal Sokağı Çocukları*, ford. Tarik DEMIRKAN, Yapı Kredi, İstanbul, 2009.

26 Metin CELAL, *Türkçe'de Macar Edebiyatı*, Türkinfo 2015.01.31., <https://turkinfo.hu/kultur/edebiyat/turkcede-macar-edebiyati>.

27 Dursun AYAN, *Türkçe'de Macarlarla ilgili Telif ve Çeviri Kitaplar*, Kitabevi, İstanbul, 2016, 85.

28 https://www.kitapyurdu.com/index.php?route=product/best_sellers&list_id=1&filter_in_stock=1&filter_in_stock=1&page=4.

könyvek kategóriájában pedig a negyedik. Ebben a kategóriában csak Michael Ende *Momója*, Jose Mauro de Vasconcelostól a *Meu Pé de laranja lima* és Antoine de Saint-Exupéry-től *A kis herceg* előzik meg. Ez rendkívüli eredmény, tekintetbe véve, hogy az általános lista első 500 könyve között jelenleg nem szerepel másik magyar szerző.

2013-ban hiánypótló műként került a könyvesboltokba Gárdonyi Gézától – akinek a *Láthatatlan ember* című regénye több címen, több fordításban is megjelent az elmúlt évtizedekben – az *Egri csillagok*²⁹ a magyar Nemzeti Kulturális Alap és az Isztambuli Magyar Kulturális Központ támogatásával.

A közelmúlt hazai terméséből Esterházy Péter művei közül a *Hrabal könyve*³⁰ és a *Semmi művészet*³¹ (mindkettőt németből fordították), továbbá *A szűv segédigéi* jelent meg.³² Krasznahorkai László két regényét is lefordították törökre, a *Sátántangót*³³ és a *Háború és háborút*.³⁴ Kristóf Ágotától 2010-ben egy kötetben jelent meg a korábban már külön-külön kiadott *A nagy füzet*, *A bizonyíték*, *A harmadik hazugság* trilógia,³⁵ majd 2011-ben a *Tegnap*,³⁶ amelyet azóta szintén újra kiadtak. A kortárs írók művei közül az elmúlt években jelent meg Bartis Attilától *A nyugalom*,³⁷ Darvasi Lászlótól *A titokzatos világválogatott* (szintén németből átültetve törökre),³⁸ Dragomán Györgytől *A fehérr király*,³⁹ Grecsó Krisztiántól az *Isten hozott*,⁴⁰ Nádas Pétertől a *Saját halál*⁴¹ és az *Egy családregény vége*,⁴² Rubin Szilárdtól a *Csirkejáték*,⁴³ Horváth Viktortól a *Török tükör*,⁴⁴ Rakovszky Zsuzsától a *VS*,⁴⁵ továbbá Szilágyi Andor

29 Géza GÁRDONYI, *Egri Yıldızları*, ford. Erdal ŞALIKOĞLU, Birleşik, İstanbul, 2013.

30 Péter ESTERHÁZY, *Hrabal'ın Kitabı*, ford. Karin KARAKAŞLI, Telos, İstanbul, 2010. (megj.: Dursun Ayan egy 1998-as kiadását is közli ennek a fordításnak, *I. m.* 61).

31 Péter ESTERHÁZY, *Sanat Yok*, ford. Okşan AYTOU, Profil, İstanbul, 2011.

32 Péter ESTERHÁZY, *Kalbin Yardımcı Fiilleri*, ford. Gün BENDERLI, Everest, İstanbul, 2015.

33 László KRASZNAHORKAI, *Şeytan Tangosu*, ford. Bülent ŞİMŞEK, Can, İstanbul, 2013.

34 László KRASZNAHORKAI, *Savaş ve Savaş*, ford. Gün BENDERLI, Can, İstanbul, 2014.

35 Ágota KRISTÓF, *Büyük Defter – Kanıt – Üçüncü yalan*, ford. Ayşe Ince KURŞUNLU, Yapı Kredi, İstanbul, 2010.

36 Ágota KRISTÓF, *Dün*, ford. Ayşe Ince KURŞUNLU, Yapı Kredi, İstanbul, 2011.

37 Attila BARTIS, *Sessizlik*, ford. Sevgi CAN YAĞCI, Destek, Ankara, 2007.

38 László DARVASI, *Satırforum Rüyası*, ford. Fikret DOĞAN, İletişim, İstanbul, 2008.

39 György DRAGOMÁN, *Beyaz Şab*, ford. Gün BENDERLI, Yapı Kredi, İstanbul, 2010.

40 Krisztián GRECSÓ, *Hoş geldin – Klein Güncesi*, ford. Gün BENDERLI, Yapı Kredi, İstanbul, 2011.

41 Péter NÁDAS, *Ölümler Baş Başa*, ford. Gün BENDERLI, Can, İstanbul, 2013.

42 Péter NÁDAS, *Bir Aile Romanın Sonu*, ford. Gün BENDERLI, Can, İstanbul, 2014.

43 Szilárd RUBIN, *Piliç Oyunu*, ford. Gün BENDERLI, Dedalus kitap, İstanbul, 2012.

44 Viktor HORVÁTH, *Türk'ün Aynası*, Epsilon, 2017.

45 Zsuzsa RAKOVSKY, *VS: Ab Arsız Rubum*, ford. Yasemin PİCHLER, Yapı Kredi, İstanbul, 2015.

színműve, a *Leander és Lenszirom*,⁴⁶ amely a közelmúltban is szerepelt a Taksim színház műsorán. A legfrissebb törökül kiadott magyar mű pedig egy Csáth Géza-válogatáskötet,⁴⁷ amely a szerző 22 novellájának fordítását tartalmazza. Természetesen kortárs novella antológiák is kiadásra kerültek. 2000-ben az 1945 és 2000 közötti időszak írásaiból A Világirodalmi művek című sorozatban jelent meg egy válogatás,⁴⁸ majd 2018-ban a legutóbbi, amely olyan fiatal magyar szerzők műveit tartalmazza, mint Szalay Zoltán, Szabó Róbert Csaba, Potozky László, Geröcs Péter, Láng Zsolt, Falvai Mátyás, Szvoren Edina, Bartók Imre és Bencsik Orsolya.⁴⁹ Szintén 2018-ban jelent meg egy hat színművet tartalmazó válogatáskötet is, Hajdu Szabolcs, Háy János, Egressy Zoltán, Kovács Dániel Ambrus és Kelemen Kristóf darabjaival.⁵⁰

Az ezredforduló után a költészeti kiadványok száma is emelkedett. 2002-ben egy *Magyar szerelmes- és tájversek* című válogatás,⁵¹ 2006-ban egy magyar kiadású, de a verseket törökül is tartalmazó Balassi-válogatás,⁵² 2007-ben egy magyar költőnők verseiből összeállított válogatás,⁵³ 2013-ban pedig *Válogatott magyar versek* címmel egy nagyobb antológia⁵⁴ került ki a nyomdákba. Ez utóbbi Balassitól Kukorelly Endre költeményeiig ad ízelítőt a magyar költészetből. Arany János verseit 2017-ben vehették kézbe törökül az olvasók.⁵⁵ Az eddig említettekén kívül 2016-ban, 1956-ra emlékezve, az Isztambuli Magyar Kulturális Központ adott ki egy versgyűjteményt, amelyben Váci Mihály, Faludy György és Illyés Gyula versei, valamint a témához kapcsolódó török költők költeményei is helyet kaptak. Magyar versek fordításai nemcsak könyvekbe szerkesztve, hanem irodalmi kiadványok lapjain is rendre eljutnak a török olvasókhöz.⁵⁶

A magyar mese, illetve gyermek- és ifjúsági irodalom sajnos kevés kötettel és szerzővel képviselteti magát Törökországban. Ezek közül

46 Andor SZILÁGYI, *Angelina ile Angelus*, ford. Turgut AKTER, Mitos Boyut, İstanbul 2013.

47 Géza CSÁTH, *Afyon*, ford. İsmail DOĞAN, Can, İstanbul, 2019.

48 *Dünya Edebiyatı Eserleri 42., Çağdaş Macar Edebiyatından Öykü Seçkisi*, szerk., ford. Naciye GÜNGÖRMÜŞ, Kültür Bakanlığı, Ankara, 2000.

49 *Çağdaş Macar Öykü Seçkisi*, ford. Erdal ŞALIKOĞLU, Dedalus kitap, 2018.

50 *Çağdaş Macar Tiyatro Oyunları*, ford. Ash SARIOĞLU NAGY, Yeni İnsan, 2018.

51 *Macar Sevi ve Doğa Şiirleri*, ford. Vural YILDIRIM, Kültür Bakanlığı, Ankara 2002.

52 *XVI. Yüzyıl Macar Ozan Balint Balassi ve Şiirlerinden Örnekler*, ford. TASNÁDI Edit – Dursun AYAN, Akadémiai – Magyar–Török Baráti Társaság, Budapest, 2006.

53 *Yüzünün Arkasında Mayıs*, ford. TASNÁDI Edit – Kemal ÖZER, Artshop, Ankara, 2007.

54 *Macar Şiirinden bir Seçki*, ford. TASNÁDI Edit – Dursun AYAN, Bileşik, Ankara, 2013.

55 *Macar Bilge-Ozan Arany János*, ford. TASNÁDI Edit – Dursun AYAN, 2017.

56 2015-ben például Sipos Gyula verseinek fordításai jelentek meg a Nordik Dergisi 2015/4., illetve a Dil ve Edebiyat 2015. augusztusi számában, unokája, Sipos Kata tolmácsolásában.

kiemelkedik a már többször említett *A Pál utcai fiúk*. Viszonylag sok meseválogatás jelent meg, így Benedek Elektől a *Magyar mese- és mondavilág*,⁵⁷ Gün Benderli válogatásában és fordításában a *Legszebb magyar mesék*,⁵⁸ Ilona Gürkan magyar mesefordításai,⁵⁹ illetve az általa válogatott *Magyar mesék*,⁶⁰ Nesrin Gürkan magyar gyermekirodalmi válogatása⁶¹ és egy további 17 mesét tartalmazó antológia.⁶² Itt említjük meg a Balassi Intézet és a Nemzeti Kulturális Alap gondozásában megjelent török nyelvű meseválogatást⁶³ is. Ha azonban leszámítjuk Fazekas Mihály *Lúdas Matyját*,⁶⁴ akkor a gyermek- és ifjúsági irodalom kategóriában a meseválogatások mellett csak Bartos Erika kint is népszerű *Bogyó és Babóca*⁶⁵ sorozatának 25 kötete, valamint Bosnyák Viktória ifjúsági regénye, a *Tündérboszorkány*⁶⁶ lelhető fel törökül. Tehát ezen a területen még bőven akad pótolnivaló.

Az elmúlt évtizedek sikereiben az intézményi támogatás mellett óriási szerepe van annak a műfordító gárdának is, amelynek tagjai hatalmas munkával ültették és ültetik át a magyar klasszikus és a kortárs irodalmat török nyelvre. Sajnos még mindig sok olyan mű jelenik meg, amelyet nem a magyar eredetiből fordítanak, de remélhetően ez változik majd. A hungarológia tanszékről a kezdetek óta kiváló műfordítók kerülnek ki. Az első csapatot – Sadrettin Karatay, Ziya Tugal, Necmi Seren, Sami Nabi Özerdim – később olyan műfordítók követték, mint Vural Yıldırım, a tanszék későbbi oktatója, vagy Nesrin Gürkan. A fordítók munkájához nélkülözhetetlen magyar–török szótárak egyikét is a hungarológia tanszéknek köszönhetjük, hiszen a tanszék egykori lektora, a turkológus Csáki Éva itt állította össze a tanszék hallgatóinak segítségével a kilencvenes évek közepén az első magyar–

57 Elek BENEDEK, *Macar Masalları*, ford. Nabi Sami ÖZERDİM, Varlık, 1957.

58 *En Güzel Macar Masalları*, ford., vál. Gün BENDERLİ, Nesin, İstanbul, 2012.

59 *Rüzgar Kralı*, ford. Ilona GÜRKAN, Danişma, İstanbul, 1964; *Günaydın Babar: Bir Macar Masalı*, ford. Ilona GÜRKAN, Anten, İstanbul, 1965; *Kabraman Serçe: Bir Macar Masalı*, ford. Ilona GÜRKAN, Anten, İstanbul, 1966.

60 *Macar masalları: Tavşanın Gözyaşları*, ford., vál. Ilona GÜRKAN, Kaynak, İstanbul, 2012.

61 *Macar Çocuk Edebiyatından Örnekler*, ford., vál. Nesrin GÜRKAN, Türk-Macar Dostluk Derneği, Ankara, 2002.

62 *Macar Hikayeleri Antolojisi*, ford. – vál. Reşit MUZAFFER, Varlık, İstanbul, 1970.

63 *Marifetli Değirmencilik ve Diğer Masallar*, ford. – vál. Dev EMEL, Alexandra, Budapest, 2014.

64 Mihály FAZEKAS, *Kaz çobanı Matyi*, ford. Sami Nabi ÖZERDİM, Rafet Zaimler, İstanbul, 1952.

65 Erika BARTOS, *Uğurböceği Sevecen ile Salyangoz Tomurcuk 1–25.*, ford. Ági Judit KIRIŞOĞLU – Elvan ERI, Doğan Kardeş Çocuk Kitapları, Yapı Kredi, İstanbul, 2011–2019.

66 Viktória BOSNYÁK, *Pericadı*, ford. İsmail DOĞAN, rajzolta Gözde BİTİR, Can, İstanbul, 2012.

török középszótárt.⁶⁷ Az ankarai hungarológusokon kívül természetesen a Magyarországon élő törökök köréből is kerültek ki jeles fordítók, így Gün Benderli és Tarık Demirkan. Meg kell említenünk még Tasnádi Edit és Dursun Ayan nevét is, akiknek szintén sokat köszönhetünk e téren.

A török könyvpiac óriási, hatalmas példányszámokkal, és az ottani kiadók is gyorsan reagálnak az aktuális trendekre. A világ bestsellerei mind olvashatók törökül, és amint láttuk, ez így volt évtizedekkel ezelőtt is, amikor a nemzetközi irodalmi szintéren is sikeres Földes Jolán vagy Zilahy Lajos regényei egymás után jelentek meg törökül, és ezt láthattuk az utóbbi évtizedekben is Kertész Imre, Szabó Magda, Kristóf Ágota vagy akár Molnár Ferenc és Márai Sándor művei esetében is. Mivel a magyarról törökre fordított szépirodalmi művek pontos eladási mutatóit és a megjelent művek példányszámait nem ismerjük, főleg a kiadások és utánnyomások száma nyújthat kapaszkodót arra vonatkozóan, hogy egy-egy mű milyen fogadtatásra talált. Ezek alapján a nemzetközi sikereket elérő könyvek mellett népszerűek a török vagy hun témájú művek is, példának okáért Gárdonyitól a több fordításban is megjelent *A láthatatlan ember* vagy Mikszáthtól a szintén több kiadást megért *A beszélő köntös*.

Bízunk abban, hogy az elmúlt évekre jellemző tendencia folytatódik, hiszen rengeteg fordításra érdemes magyar szépirodalmi alkotás létezik még, valamint abban is, hogy egyre több lesz azon török fordításban megjelent magyar művek száma, melyeket valóban magyar nyelvről ültetnek át törökre.

67 Dávid Géza útitiszótára még az 1980-as évek végén megjelent, a nagyszótárra azonban még sokáig várni kellett.